

T.C.
BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ
HEMŞİRELİK BÖLÜMÜ
KLİNİK SAHA VE UYGULAMA YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönerge; Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü öğrencilerinde klinik/saha/mesleki beceri laboratuvar alanlarında yapacakları uygulamaları yürütmek için öğrencilerinin mesleki gözlem, beceri ve deneyimlerini geliştirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönerge; Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümünde kayıtlı olarak eğitimini sürdüren öğrencilerin, dört yıllık eğitim-öğretim programında yer alan uygulamalı mesleki derslerinin usul ve esaslarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönerge; Balıkesir Üniversitesi Ön lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği ile ilişkili olarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönergede geçen;

- a) Üniversite: Balıkesir Üniversitesini,
- b) Senato: Balıkesir Üniversitesi Senatosunu,
- c) Fakülte: Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesini,
- ç) Dekan: Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanını,
- d) Dekanlık: Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanlığını,
- e) Fakülte Kurulu: Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fakülte Kurulunu,
- f) Fakülte Yönetim Kurulu: Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Yönetim Kurulunu,
- g) Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS) Kredisi: Öğrencinin bir dersi başarıyla tamamlayabilmesi için yapması gereken çalışmaların tamamını kapsayan ve öğrencilere kazandırılacak bilgi, beceri ve yetkinlikleri elde etmek için gerekli olan toplam iş yükünü temel alan sayısal değeri,

- ğ) Bölüm: Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesine bağlı hemşirelik bölümünü
- h) Bölüm Başkanı: Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesine bağlı hemşirelik bölüm başkanını,
- ı) Anabilim Dalı Başkanı: Hemşirelik Bölümü Anabilim Dalı Başkanlarını,
- i) Öğrenci: Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi öğrencilerini,
- j) Klinik Saha Uygulamaları Koordinatörü: Klinik saha uygulamalarının planlanmasından ve koordinasyonundan sorumlu öğretim elemanını,
- k) Klinik Saha Uygulamaları: Hemşirelik bölümü son sınıf öğrencilerine, mesleki bilinç ve deneyim kazandırmak amacıyla klinikte/sahada yürütülen uygulama sürecini ve öğrencilerin değerlendirilmesini,
- l) İnvaziv Girişimsel İşlem: Hastanın deri bütünlüğünü bozan damar yolu açma, kas içine enjeksiyon uygulama ya da hastanın vücut boşluklarına girilerek yapılan nazogastrik tüp, üriner kateter takma vb. uygulamaları,
- m) Laboratuvar Sorumlusu: Laboratuvarların genel düzen, işleyiş, malzeme temini ve cihazların kalibrasyonlarını takip etmek üzere görevlendirilen kişiyi,
- n) Laboratuvar Uygulaması: Hemşirelik Esasları, İç Hastalıkları Hemşireliği, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği, Sağlığın Tanınması, Kadın Hastalıkları ve Doğum Hemşireliği, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Halk Sağlığı Hemşireliği, Psikiyatri Hemşireliği dersleri kapsamında yapılan laboratuvar uygulamalarını ifade eder.
- o) Laboratuvar Uygulama Sınavı: Dönem başından itibaren, ilgili sınav gününe kadar işlenmiş laboratuvar uygulamalarına ilişkin öğrenme kazanımlarının ölçülmesi ve değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirilen sınavı,
- ö) Uygulama Komitesi: Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü klinik/saha uygulamaları ile ilgili sürecin planlanması ve yürütülmesini sağlayan komiteyi,
- p) Bakım planı: Hemşirelik öğrencilerinin mesleki bilgi, beceri ve tutumlarını geliştirmelerinde bireylerin baştan ayağa fiziksel, psikolojik, sosyal değerlendirilmesini sağlayan, hemşirelik tanısı, amaç/amaçlar, planlamalar, uygulamalar, değerlendirmeler adımlarını içeren, hemşirelik öğrencilerinin öğrenmelerini güçlendiren, klinik veya sahada vakalarla problem çözme becerisi kazandıran yöntemi,
- r) Öğrenci Karnesi: Öğrencinin eğitim süreci boyunca uygulamalı mesleki derslerde kazanması gereken becerilerini içeren öğrenci karnesini,
- s) Öğrenci Portfolyosu: Öğrencinin eğitim süreci boyunca uygulamalı derslerini destekleyen öğrenme etkinliklerini; düzenlediği ve/veya katıldığı etkinlikleri/panelleri/seminerleri/sempozyumları/kongreleri, aldığı ödülleri, gönüllü olarak katıldığı mesleki uygulamaları, sınıf içi bireysel veya ekip olarak yaptıkları eğitim öğretim faaliyetlerini içeren dokümanı,
- ş) Uygulama: Mesleki dersleri kapsamında yer alan kuramsal konular ile ilgili beceri

kazandırılmasına, bilgi ve becerilerinin ilişkilendirilmesine ve hemşirelik becerilerinin pekiştirilmesine yönelik mesleki beceri laboratuvarında/ klinikte/sahada yapılan uygulamaları,

t) Uygulama Alanı: Uygulamanın yapılacağı klinik ile mesleki beceri laboratuvarını, resmi, özel kurum/kuruluşları,

u) Uygulama Başarı Notu: Öğrencinin uygulamalı derslerde yarıyıl boyunca gerçekleştirdiği becerilerinin pekiştirilmesi ve uygulama alanında farklı yöntemlerle (bakım planı, vaka sunumu vb.) değerlendirilmesi sonucunda aldığı notu,

ü) Uygulama Sorumlusu: Uygulamayı yürüten sorumlu öğretim eleman/elemanlarını,

v) Uygulama Yürütücüsü: Uygulamalar için görevlendirilen hemşire eğiticiyi (sorumlu hemşireyi ve/veya rehber/mentor hemşireyi),

y) Uygulamalı Mesleki Dersler: Hemşirelik Esasları ve Uygulamaları, İç Hastalıkları Hemşireliği, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Psikiyatri Hemşireliği, Halk Sağlığı Hemşireliği ve Hemşirelikte Yönetim derslerinin uygulama alanlarını, klinikleri, sahayı içeren derslerdir.

Ayrıca Klinik/Saha uygulamasında Hemşirelik Esasları, İç Hastalıkları Hemşireliği, Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği, Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği, Psikiyatri Hemşireliği, Halk Sağlığı Hemşireliği, Hemşirelikte Yönetim, kliniklerini/ sahayı içerir.

İKİNCİ BÖLÜM

Mesleki Uygulamalı Derslerin Yürütülmesine İlişkin Esaslar

Mesleki derslerin uygulamalarının yürütülmesi

MADDE 5 – (1) Uygulamalı derslerin uygulama rotasyonu Üniversitenin “Eğitim–Öğretim Yıllı Akademik Takvimi” ne göre planlanır ve öğrencilere ilan edilir.

(2) Uygulamalı dersler uygulama sorumlusunun/sorumlularının denetiminde uygulama yürütücüsü/yürütücülerin sorumluluğunda planlanır ve yürütülür.

(3) Tüm öğrenciler uygulamalı derslerin %80’ine katılmak zorundadır.

(4) Uygulamalı derslerde mücbir sebepler dışında, öğrenciler uygulama alanını terk edemez, böyle bir durumda devamsızlık yapmış olur.

(5) Dersin teorik veya uygulamasından başarısız olan öğrenciler, bir sonraki yılda (ya da yaz okulunda) dersi devam zorunluluğu ile (devam-devamsızlık durumuna göre) tekrar eder.

MADDE 6- (1) Mesleki beceri laboratuvarının kullanımı her yarıyılın başında planlanır. Bu planlamada, her ders için hangi konunun, hangi tarihte işleneceği yer alır.

(2) Laboratuvar uygulamalarının geribildirimi her beceri uygulamasının sonunda alınır.

(3) Laboratuvarda bulunan herhangi bir malzemenin teslim alınması durumunda, Balıkesir Üniversitesi Mesleki Beceri Laboratuvar Kullanım Talep ve Takip Formu kullanılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Görev, Yetki ve Sorumluluklar

Hemşirelik bölüm başkanı

MADDE 7 – (1) Uygulamalı derslerin yürütülmesi için gerekli planlamaları yapar/yaptırır ve önlemleri alır/aldırır.

(2) Resmi yazışmaları ve uygulama alanlarında denetimleri yapar/yaptırır.

Hemşirelik bölüm kurulu

MADDE 8 – (1) Hemşirelik Bölüm Başkanının başkanlığında toplanarak hemşirelik bölümünün uygulama eğitimine ilişkin kararlar alır.

Anabilim dalı başkanları

MADDE 9 – (1) Uygulamalı derslerin yarıyıl içi rotasyonlarını planlar ve bölüm başkanına bildirir. Uygulamaların yürütülmesi için gerekli önlemleri alır.

(2) Uygulamaların yapılacağı kurum/kuruluşların ilgili yöneticileri ile iletişim kurarak gerekli izinlerin alınması ve gerekli dokümanların hazırlanması sürecini takip eder. Uygulamada ortaya çıkan sorunları çözer.

Mesleki uygulama komitesi

MADDE 10- (1) “Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Komitelerinin İşleyiş Prosedürü” nde yer alan görev ve sorumlulukları yerine getirir.

(2) Her eğitim öğretim yarıyılında başında uygulamalarda görev alacak öğretim elemanları ve uygulama yürütücülerinin belirlenmesi için toplantı yapar.

Uygulama sorumlusu

MADDE 11 – (1) Eğitim–öğretim dönemi başında uygulama eğitiminde görev alacak öğretim elemanları/uygulama yürütücüleri ile görüşerek uygulama alanlarını belirler.

(2) Öğrencilerin uygulama alanına oryantasyonunu sağlar ve bu süreçte uyumunu kolaylaştıracak planlamalar yapar.

(3) Öğrenciler ve uygulama yürütücüsü/yürütücüleri ile sürekli iletişim halinde çalışır.

(4) Öğrenciye rehberlik/mentorluk konusunda uygulama yürütücüsüne danışmanlık verir.

(5) Öğrencilerle uygulama alanına yönelik vaka tartışması yapar. Uygulamaya yönelik bilimsel

bilgi verir veya tekrarını yaparak öğrenmeyi pekiştirir. Öğrencilere beceri kazanacağı öğrenme fırsatları sağlar.

(6) Uygulamalarda öğrencilere rol model olur, rehberlik eder.

(7) Öğrencinin vizitlere, vaka sunumlarına, uygulama alanındaki eğitimlere, tedavi ve bakıma katılmasını sağlar.

(8) Uygulama yürütücüsü ile birlikte öğrenciye uygulama notu verebilir.

Uygulama yürütücüsü (Sorumlu hemşire/Rehber hemşire/mentör hemşire)

MADDE 12 – (1) Uygulama sorumlusunun yönetiminde, dersin amaçlarına uygun olarak öğrenmenin gerçekleşmesini sağlar.

(2) Uygulamanın verimli olması için gerekli önlemleri alır, öğrencilerin çalışmalarını denetler. Öğrenci karnesini öğrenciyle birlikte takip eder.

Öğrenci

MADDE 13

1) Öğrenci uygulama alanına çıkmadan önce; “Sağlık Bilimleri Fakültesi Mesleki Davranış Kuralları Öğrenci Onam Formu”nu öğrenciler imzalar. Dekanlık ve Hemşirelik Bölüm Başkanlığı tarafından talep edilen belgeleri uygulamaya çıkmadan önce temin eder ve uygulamaya çıkacağı ana bilim dalına teslim eder.

2) Mesleki beceri laboratuvarı/ klinik/saha uygulamalarını;

a) Sorumlu öğretim elemanının ilan ettiği tarih ve saatlerde, uygun gördüğü birimde yapar.

b) Uygulama sorumlusu/yürütücüsüne bilgi vermeden, uygulama alanını teslim etmeden, uygulama alanını terk edemez.

c) Mesleki beceri laboratuvar/klinik/saha uygulaması için gerekli olan bilgi ve beceriye ilişkin öğretim elemanı tarafından talep edilen ön hazırlıkları yapar.

ç) Uygulama saatleri 08.30-16.00 arasındadır. Bu saatlere uyulması zorunludur.

d) Klinik ve saha uygulama alanlarında, uygulama sorumlusunun/yürütücüsünün kendisinden istediği görevleri, formları, raporları veya ödevleri zamanında, istenilen şekilde ve eksiksiz yapar. Yaptığı bu uygulama evraklarını belirtilen tarihte teslim eder.

e) Uygulama alanında yapılan uygulamalara yönelik girişimleri, sağlık hizmeti alan veya veren bireyleri izinsiz fotoğraf çekemez, ses ve görüntü kaydı alamaz, yayınlamaz ve paylaşamaz.

f) Uygulama esnasında karşılaştığı sorunları, öncelikle ilgili dersin sorumlu öğretim elemanına, çözülmemediği ya da gerekli görüldüğü takdirde ise bölüm başkanlığına iletir. Bu sorunları, hastane veya kurumda çalışan diğer meslek grupları ile çözme çabasına giremez.

g) Uygulamalar esnasında iş kazaları ve enfeksiyonlardan korunmaya yönelik kurallara uyar. Uygulama yaptığı süre içinde birimde uygulanmakta olan ekip çalışma kurallarına ve hasta güvenliği, çalışan personel güvenliği, vb. kurallara uymakla yükümlüdür. Sağlık hizmeti alanların sağlığını, kendi sağlığını, tüm çalışanların sağlığını korumak ve iş güvenliğini sağlamak için gerekli önlemleri almak ve alınan tedbirlere uymak zorundadır.

h) Uygulama alanında uygulama sorumlusunun/yürütücüsünün veya sorumlu hemşirenin izni ve denetimi olmaksızın hastaya herhangi bir invaziv girişim işlemi yapamaz ve teçhizat, makine, alet, sarf malzeme üzerinde çalışamaz. Bu teçhizat, alet, makine, sarf malzemeyi uygulama alanından dışarı izinsiz çıkaramaz.

i) Uygulama alanlarındaki her türlü araç ve gerecin dikkatli kullanılmasını sağlar.

j) Öğrencinin yükümlülüklerini yerine getirmemesinden doğacak sorumluluk kendisine aittir.

k) Üniversiteye getirilmesi ve kullanılması yasaklanmış olan maddelere, eşyalara ilişkin disiplin hükümleri uygulama alanlarında da geçerlidir ve öğrenci bu kurallara uymak zorundadır.

l) Uygulama alanındaki grev, iş bırakma, işi yavaşlatma gibi eylem ve faaliyetlere katılamaz, bunları destekleyemez veya propagandasını yapamaz; herhangi bir siyasi ya da ideolojik faaliyette bulunamaz.

m) Öğrenci karnesinde yer alan becerileri ve öğrenci portfolyosunda yer alan dokümanların onaylanmasından, uygulamanın yapıldığı tarih, onaylayan kişinin adı soyadı, imzası ve kurum isminin eksiksiz olarak tamamlanmasından sorumludur.

n) Öğrenci, planlanan tarih ve saatler dışında, ilgili Anabilim Dalının bilgisi ile Dekanlık ve Kurum amirinin izni olmadan uygulama alanında bulunamaz.

o) Hemşirelik mesleğine uygun şekilde kişisel temizlik, bakım ve kılık kıyafetine özen gösterir.

p) Klinik uygulamalar esnasında Fakülte tarafından belirlenen üniformaları/önlük giymeli ve üniforma/önlük bütünlüğünün gerektirdiği kurallara uymalıdır.

Kılık Kıyafet

MADDE 14

(1) Öğrenciler, kılık ve kıyafet konularında uygulamalı eğitim gördükleri kurum veya işletmenin kurallarına uyarlar.

(2) İlgili Bölüm Kurulunun belirlemiş olduğu önlüğü veya üniformayı giymek zorundadır. Mesleki laboratuvar uygulaması, aile sağlığı merkezleri, ilçe sağlık müdürlükleri, verem savaş dispanserleri, sağlıklı hayat merkezleri, okullar, ev ziyaretleri ve saha uygulamalarında sahanın özelliği ve dersin öğretim elemanının kararına göre öğrenci üniforma yerine Fakülte amblemi olan beyaz önlük de giyer.

- a) Ayakkabılar koyu renkli spor tarzı ve ses çıkartmayacak özellikte olmalıdır. Terlik ve benzeri giyilemez.
- b) Her öğrenci formanın sol üst cebine kendini tanıtan yaka kartı takmak zorundadır.
- c) El tırnakları kısa ve bakımlı olmalıdır. Koyu renkli oje, parlatici sürülmemelidir.
- ç) Abartılı takı kullanılmamalıdır. Saat ve alyans kullanılabilir.
- d) Hijyen ve asepsi adına uzun saçlı öğrenciler saçlarını arkadan toplamalıdır. Başörtüsü kullanan öğrenciler, beyaz/lacivert ve düz renkte, öne sarkmayan, derli toplu bir başörtüsü kullanmalıdır.
- e) Uygulama alanında giyilen özel kıyafetlerin (kurşun geçirmez yelek, ameliyathane önlüğü veya giysisi, asepsiye uyulacak giysiler, eldivenler gibi...) gerektiği durumlarda giyilmesi gerekmektedir.
- f) Uygulamada görevli olan öğretim elemanı bölüm kurulu kararları ya da bölüm başkanlığının onayı dışında öğrencilerin kılık-kıyafet kurallarını değiştiremez.
- g) Hemşirelik bölümünde okuyan öğrenciler bu uygulama Yönergesini bilmek ve uygulamakla yükümlüdür.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Uygulamaların Değerlendirilmesi

MADDE 15 – (1) Öğrencinin uygulama başarı notu ders bilgi paketinde yer alan Avrupa Kredilendirme Transfer Sistemi (AKTS) iş yükünde belirtildiği gibi hesaplanır.

(2) Öğrenci tarafından zamanında teslim edilmeyen uygulama dersine ait ödev, bakım planı, rapor, video vb. materyaller değerlendirmede dikkate alınmaz.

(3) Öğrenciye ait uygulama yürütücüsü değerlendirme formu, uygulama yürütücüsü tarafından her uygulama sonunda ve klinik/saha uygulaması rotasyonu bitiminde kapalı zarf içerisinde dersin uygulama sorumlusuna iletilir.

(4) Bakım planları, raporlar, ödevler, öğrenci karnesi ve/veya öğrenci portfolyosu dersin sorumlu öğretim elemanları tarafından uygulama sorumlusu değerlendirme formu ile değerlendirilir.

(5) Klinik/saha uygulamalarında öğrencilerin zorunlu ve gözlenmesi yeterli becerileri tamamlamasını garanti almak amacıyla;

(a) Öğrenci karnesinde yer alan beceriler ve/veya öğrenci portfolyosunda yer alan öğrenci etkinlikleri ve katılımları her eğitim öğretim yarıyılı sonunda dersin sorumlu öğretim elemanı tarafından kontrol edilir ve becerisi eksik kalan öğrenciler bir sonraki anabilim dalına bildirilir.

(b) Mezun aşamasına gelen öğrenci, öğrenci karnesini ve/veya öğrenci portfolyosunu danışmanına teslim eder.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 16 – (1) Bu yönergede hüküm bulunmayan hallerde, Balıkesir Üniversitesi Ön lisans ve Lisans, Eğitim–Öğretim ve Sınav Yönetmeliği, ilgili diğer mevzuat hükümleri, Fakülte Kurul ve Yönetim Kurulu kararları ile Senato kararları uygulanır.

Yürürlük

MADDE 17 – (1) Bu yönerge Balıkesir Üniversitesi Senatosu tarafından onaylandıktan sonra yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 18 – (1) Bu yönerge Balıkesir Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dekanı tarafından yürütülür